

ЧАСТИНА ПЕРША

ПОЧАТОК

РОЗДІЛ ПЕРШИЙ

Як короткий фатальний спалах від вибуху сонць, що лишає тьмянний слід в очах сліпого, початок того жахіття пройшов майже непомічено; у безумстві всього, що сталося потім, про нього, по суті, забули й ніяк не пов'язували із самим лихом. Важко про це судити.

Будинок здавали в оренду. То була цегляна, повита плющем колоніальна будівля в дільниці Джорджтаун у Вашингтоні, округ Колумбія. Похмура. Компактна. На протилежному боці вулиці простяглося студентське містечко Джорджтаунського університету, позаду була набережна, що стрімко спускалася до ділової М-стрит, а далі текла річка Потомак.

У ніч проти першого квітня в будинку було тихо. Кріс Макніл сиділа в ліжку, переглядаючи свої репліки до кінознімання, що мало відбутися наступного дня. Регана, її донька, спала у своїй кімнаті, а внизу, у кімнатці поруч із коморою, спала їхня прислуга, середніх літ подружжя Віллі та Карл. Приблизно о 12:25 ночі Кріс, спохмурнівши, відірвалася від свого сценарію. Їй почулося якесь постукування. Звуки були дивні. Приглушені. Глибокі. Ритмічні. Незрозумілий код, що його вистукував якийсь мрець.

Кумедно.

З хвилину вона прислухалася, потім спробувала не звертати уваги, але стукіт був такий настирливий, що заважав зосередитися. Кріс жбурнула сценарій на ліжко.

Господи, збожеволіти можна!

Вона встала, щоб усе з'ясувати.

Вийшла в передпокій, роздивилася навколо. Здавалося, звуки долинали зі спальні Регани.

Що вона там робить?

Кріс рушила передпокоюм, і стукіт став раптом гучнішим і частішим, та коли вона штовхнула двері й увійшла до кімнати, він раптово припинився.

Що за чортівня?

Її одинадцятирічна красунька спала, міцно притулившись до великої іграшкової панди з круглими очима. Панда злиняла від років, від багатьох теплих вологих поцілунків.

Кріс тихенько підійшла до ліжка й нахилилася над ним.

— Рег! Ти не спиш?

Спокійне дихання. Повільне. Глибоке.

Кріс розглянулася по кімнаті. Тьмяне світло з передпокою падало блідими смугами на малюнки Регани, на її скульптурки, на іграшкових звірів.

Ну що ж, Рег. Твоя матуся пошилася в дурні. Можеш тепер привітати її з першим квітня!

І все-таки Кріс знала, що це зовсім не схоже на Регану. Дівчинка мала боязку й невпевнену вдачу. Хто ж тоді пожартував? Її напівсонний мозок, що підсилив ледь чутний шурхіт у нагрівальних чи водопровідних трубах? Колись у горах Бутану вона годинами спостерігала за буддистським ченцем, що медитував, сидячи навпочіпки на землі.

Урешті-решт їй здалося, ніби вона побачила, як той левітує, хоча пізніше, переповідаючи будь-кому цю історію, незмінно додавала слово «можливо». Отож можливо, що й тепер її мозок, цей невтомний казкар, вигадав чергову ілюзію, цього разу звукову.

Дурниці! Я ж це справді чула!

Раптом вона глянула на стелю.

Он воно звідки! Легеньке шарудіння.

Шури на горищі, ото й тільки! Шури!

Вона зітхнула. *Так воно і є. Довгі хвости. Шурх, шурх.* Вона відчула дивну полегкість. А потім здригнулася від холоду. Кімната. Вона була крижана.

Кріс підійшла до вікна й перевірила його. Зачинене. Помасала радіатор. Гарячий.

Та що ж це таке?

Здивована, вона рушила до ліжка й доторкнулася рукою до Реганиної щоки. Щока була гладенька й ледь спітніла.

Мабуть, я захворіла!

Кріс глянула на доньку, на її кирпатий носик і вкрите ластовинням личко, швидко нахилилася над ліжком і ніжно поцілувала її в щоку.

— Я дуже тебе люблю, — прошепотіла вона, а тоді повернулася у свою кімнату, до ліжка й до сценарію.

Якийсь час вивчала його. Це мала бути перероблена версія музичної комедії «Містер Сміт вирушає до Вашингтона». Додали сюжет, пов'язаний зі студентськими заворушеннями. Кріс була в головній ролі. Вона грала вчительку психології, що стала на бік бунтівників. І це її бісило. *«Ця сцена провальна! — подумала вона. — Це примітив!»* Своїм нехай і не надто вишколеним розумом вона просто не сприймала на віру лозунги і, мов цікава сорока, постійно намагалася додзьобатися крізь багатослівне словоблуддя до блискіток прихованих фактів. Тому й у цьому бунті вона не вбачала жодного сенсу. *«Чому це так? — дивувалася вона. — Конфлікт поколінь? Дурниці. Мені ж тридцять три. Просто це примітив, ось і все, це!.. Вгамуйся. Ще тільки тиждень».*

Вони вже завершили студійне знімання в Голлівуді, тож залишилося відзняти лише кілька натурних сцен у студентському містечку Джорджтаунського університету, починаючи від завтра.

Важкі повіки. Її вже хилило на сон. Наступна сторінка була химерно подерта. Її режисер — британець Берк Деннінгз. Коли він ставав особливо напруженим, то відривав тремтячими пальцями вузьку смужечку тієї сторінки сценарію, що траплялася йому під руки, а тоді поволі її жував, сантиметр за сантиметром, аж поки вона вся не опинялася в його роті мокрою паперовою кулькою.

«Шалений Берк», — подумала Кріс.

Вона позіхнула, прикриваючи рота, а тоді з усмішкою поглянула збоку на сторінки сценарію. Вони були погризені. Їй пригадалися шури. «Ті малі байстрюки явно мають почуття ритму», — подумала вона. Вирішила не забути сказати зранку Карлові, щоб той поставив пастки.

Її пальці розм'якли. Сценарій почав вислизати з-під них. Вона випустила його з рук. «Примітив, — подумала вона. — Примітив». Намацала рукою вимикач світла. Ось. Вона зітхнула і якийсь час лежала нерухомо, майже засинаючи; а тоді ліниво скинула ногою із себе ковдру.

Надто гаряче! Збіса гаряче! Знову подумала про незвичну холоднечу в Реганиній спальні, а тоді в мозку промайнули спогади про роботу в одному фільмі з Едвардом Г. Робінсоном, легендарною зіркою гангстерських стрічок 40-х років, коли ніяк не могла зрозуміти, чому під час кожної сцени, у якій вони знімалися разом, вона починала тремтіти від холоду, аж поки збагнула, що підступний старий ветеран завжди примудрявся заступати собою світильники, що мали освітлювати й зігрівати її. Вона легенько усміхнулася, а віконні шибки тим часом почали вже вкриватися імистою росою. Кріс спала. Їй снилася смерть у всіх моторошних подробицях, смерть, про яку ще ніхто й не чув; щось дзвеніло, вона задихалася, розчинялася, зникала в порожнечі, а в голові снувалося: мене не стане, я помру, мене не буде навіки-віків, ой, татку, не дай їм, ой, не дай їм зробити це, не дай мені зникнути навіки — і вона танула, розмотувалася, а навколо все дзвеніло, дзвеніло...

Телефон!

Вона підскочила, схопила трубку, серце гупало в грудях, а в шлунку була порожнеча; невагоме нутро й дзвінок телефона.

Дзвонив помічник режисера.

— Рівно о шостій у гримі, золотце.

— Гарзд.

— Як самопочуття?

— Так, ніби щойно лягла.

Помічник реготнув.

— До зустрічі.

— Ага, добре.

Кріс поклала трубку. Ще кілька хвилин посиділа нерухомо, пригадуючи сон. Сон? Скоріше думка в напівпробудженні: така